

Aan het lid van Provinciale Staten,
mevrouw K. de Wrede

Datum : **14 NOV. 2017**
Documentnr. : 2017-090.324/46/A.15
Dossiernummer : K2098
Behandeld door : H. Krans-Kors
Telefoonnummer : (050)316 4660
Antwoord op : uw brief van 5 oktober 2017
Bijlage :
Onderwerp : Schriftelijke vragen over de waterkwaliteit in Groningen

Geachte mevrouw De Wrede,

In uw brief van 5 oktober 2017 stelt u ons schriftelijke vragen over antibiotica in grondwater. In deze brief beantwoorden wij uw vragen.

1. Bent u op de hoogte van de inhoud van het artikel 'Antibiotica in gebieden met intensieve veehouderij in grondwater tot 25 meter diepte'¹?

Antwoord: Ja, wij hebben dit artikel met interesse gelezen.

2. Kan het college een inschatting geven van de aanwezigheid van antibiotica in grondwater in Groningen? Zo ja: wat is die inschatting?

Antwoord: Ook in Groningen worden antibiotica gebruikt door mens en dier. Wij schatten daarom in dat het mogelijk is dat er antibiotica aangetroffen wordt in grondwater in Groningen. Wij beschikken niet over informatie die deze inschatting nader kwantificeert.

3. Wordt er door de provincie gehandhaafd als er overschrijdingen in het grondwater worden aangetroffen? En zo ja, is dit al gebeurd?

Antwoord: De provincie Groningen is beheerder van het diepe grondwater. Vanwege het trage infiltratiesysteem duurt het een paar tot vele jaren voordat een (verontreinigende) stof via uitspoeling of via het oppervlaktewater het diepe grondwater bereikt heeft. Handhaven na het vinden van een overschrijding in het grondwater is daarom niet effectief. Wel proberen wij via landbouwbeleid de overschrijdingen op het maaiveld en het oppervlaktewater zo veel mogelijk te beperken.

1 <https://www.tno.nl/nl/over-tno/nieuws/2017/7/antibiotica-in-grondwater-tot-25-meter-diepte/>

Het voornoemde grondwateronderzoek stelde ter conclusie 'Wij bevelen aan om bepaalde typen antibiotica structureel te monitoren in het grondwater, zoals bijvoorbeeld in de provinciale en landelijke meetnetten grondwaterkwaliteit. Het is dan van belang dat de meetmethoden lage detectielimieten opleveren.'²

4. In hoeverre bent u bereid deze aanbevelingen ter harte te nemen?

Antwoord: In de volgende KRW monitoringsronde van het grondwater worden de nieuwe stoffen, waaronder farmaceutica, opgenomen in de metingen.

Voor farmaceutica in den brede en voor antibiotica specifiek zijn geen wettelijke drinkwaternormen of grondwaternormen opgesteld, maar is wel het algemene beleidsprincipe van toepassing dat inbreng van verontreinigende stoffen in het grondwater moet worden voorkomen of beperkt.

5. Heeft dit beleid - gezien de conclusies van de voornoemde onderzoeken – het gewenste effect wat betreft de drinkwaterwinning in Groningen en het halen van de KRW doelen? Zo nee: gaat u maatregelen treffen en zo ja welke en op welke termijn?

Antwoord: Omdat de mogelijkheid van het meten van de opkomende stoffen (waaronder farmaceutica) nog geen lange geschiedenis kent (het KWR rapport kan gezien worden als een nul-meting), is het nog niet duidelijk welk effect dit beleid heeft. Verder wordt landelijk gewerkt aan het inrichten van een Early warning system voor het beschermen van de drinkwaterbronnen. In 2020 moeten deze zijn ingericht voor de kwetsbare winningen.

In de bespreking van de jaarrekening 2016 op 5 juli j.l. deelde de gedeputeerde onder andere mede dat "GS stevig aan het stuur staat met betrekking tot de KRW doelen".

6. Wat heeft het college bereikt op dit gebied waaruit blijkt dat het college 'stevig aan het stuur staat'?

Antwoord: Wij hebben waterkwaliteitsdoelen gesteld volgens de normen van de KRW. De waterschappen staat primair aan de lat om de benodigde maatregelen te nemen om deze doelen te realiseren. Wij hebben periodiek overleg met de waterschappen om de voortgang van de uitvoering van deze maatregelen te bewaken en waar nodig bij te sturen. Daarnaast heeft het college met het ondertekenen van de Delta-aanpak waterkwaliteit en zoetwater in oktober 2016 haar voornemen uitgesproken om in gezamenlijkheid met andere overheden, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen de opgaven die er voor de waterkwaliteit liggen te willen realiseren. De maatregelen vanuit dit programma, zoals de ketenaanpak medicijnresten, worden door alle partners vanuit hun verantwoordelijkheid opgepakt. Verder hebben op 22 september jl. waterschappen en provincie hun handtekening gezet onder de bestuursovereenkomst "Regionale Regeling DAW", de opmaat naar een regionale subsidieregeling waarmee maatregelen in de landbouw die ten goede komen aan de waterkwaliteit gefinancierd kunnen worden.

7. In de betreffende vergadering gaf de gedeputeerde aan in voortdurend overleg te staan met waterschappen over het verhogen van de kwaliteit van het water. Volgens de PvdD is het invoeren van kerngetallen en prestatie-indicatoren een noodzakelijke aanvulling hierbij. De provincie is, conform de Wet bodembescherming, verantwoordelijk voor het beheer en de monitoring van de grondwaterkwaliteit. Bent u bereid om, in uw taak als verantwoordelijke en toezichhouder, in samenwerking met andere overheden, waterschappen en bij het rijk, aan te dringen op normeringen voor o.a. antibiotica in grondwater? Zo nee: waarom niet?

Antwoord: Naar aanleiding van de uitkomsten van het rapport KWR 2017 brengen de gezamenlijke provincies alle aangetroffen opkomende stoffen (farmaceutische stoffen en overige opkomende stoffen) waar nog geen normen voor ontwikkeld zijn in bij de landelijke werkgroep opkomende stoffen. In deze werkgroep werken de provincies samen met het Rijk, de Unie van Waterschappen en kennisinstellingen. De dataset wordt ook opgenomen in de 'Europese NORMAN'-database. Daarin zijn alle bekende normen en bekende schadelijke werkingen van stoffen opgenomen. Langs deze weg kan een risicoanalyse gemaakt worden voor de verschillende stoffen. De gezamenlijke provincies zullen er bij het rijk op aandringen om voor stoffen, waarvan blijkt dat die daadwerkelijk risico's bij het voorkomen in grondwater opleveren, op zo kort mogelijke termijn normen voor het voorkomen in het grondwater te formuleren.

2 ¹ "Water matters, antibiotica in het grondwater onder intensieve veehouderijgebieden", via https://www.tno.nl/media/9740/17_06_antibiotics_water_matters.pdf

Farmaceutica zorgen voor geslachtsverandering bij waterleven, kan hun gedrag veranderen en kan leiden tot weefselschade. Mede daarom is Professor De Voogt – Institute for Biodiversity and Ecosystem Dynamics (UVA) – van mening dat er veel strengere regels moeten komen voor de schade die medicatie het milieu toebrengt.³

8. *Bent u bereid om samen met andere overheden aan te dringen op strengere normeringen voor Farmaceutica in grondwater- en oppervlaktewater? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord: Zie het antwoord op vraag 7.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.